

Finse Spitsrassen

In rasgroep vijf, Spitsen en Oertypes, komen we vier Finse rassen tegen: de Finse Lappenhond, de Laplandse Herdershond, de Finse Spits en de Karelische Berendhond. Zijn er meer overeenkomsten tussen deze rassen dan alleen het land van herkomst?

Finse Spits.

↑ Finse Lappenhond.

← Laplandse Herdershond.

Honden van de Lappen

De **Finse Lappenhond** en de **Laplandse Herdershond** zijn van oudsher de honden geweest van de Lappen. Zelf worden de Lappen liever *Samen* of *Saami* genoemd omdat zij Lappen als beledigend beschouwen. Men vermoedt dat de Saami de oorspronkelijke bewoners zijn van Noord-Scandinavië.

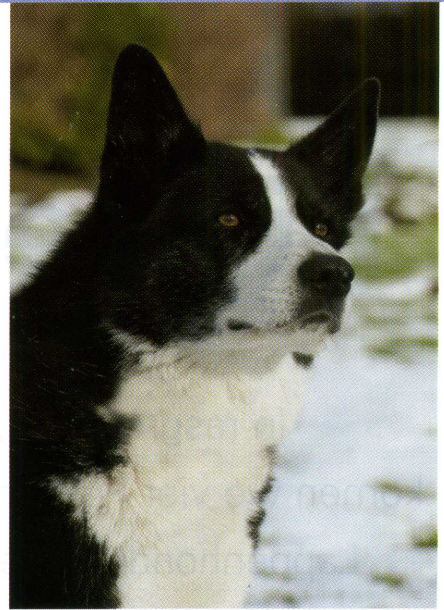
Het oorspronkelijke leefgebied van de Saami lag verspreid over vier landen, te weten Zweden, Finland, Noorwegen en Rusland. Zij waren tot in de twintigste eeuw veelal nog nomaden. Aanvankelijk leefden zij van de jacht en visserij waar hun honden hen behulpzaam bij waren. De honden werden ingezet in de jacht op wolf en beer, maar ook om kleiner wild te vangen zoals de marter en de eekhoorn.

Finse Spits.

Finse Lappenhond.

Karelische Berenhond.

De huiden van het gevangen wild kon men gebruiken als kleding of verhandelen. Het vlees had men voor eigen consumptie, alsmede voor de honden.

Rendieren

Later gingen de Saami rendieren honden. Ze moesten hun honden toen dus 'omscholen' om ze geschikt te maken als herdershond. Aanvankelijk ging deze omscholing niet overal helemaal van harte en was er wel het nodige kunst en vliegwerk voor nodig om de honden geschikt te maken voor het werk. Zo schaafde men vaak de hoektanden van de hond af of brak deze er geheel uit om te voorkomen dat de hond de rendieren beschadigde. De Saami trokken met hun kudde door de bossen en de toendra's. In tegenstelling tot andere nomadenstammen leidden zij hun kudde niet, maar volgden zij deze op hun jaarlijkse voedseltrek. De rendieren leverden melk, vlees en huiden. Daarnaast werden zij gebruikt als trekdier voor de slee.

Selecteren

Zowel de **Finse Lappenhond** als de **Laplandse Herdershond** zijn ontstaan uit de oorspronkelijke Spitsen die door de Saami werden gebruikt voor de jacht en visserij. Toen de Saami zich van een jagend volk ontwikkelden tot een herdersvolk, ging men dus selecteren op

honden die voor dit werk geschikt waren. Men probeerde onder andere de hoedende capaciteiten van de honden te verbeteren door Europese herdershonden in te kruisen maar dit bleek toch niet zo'n doorslaand succes te zijn. Men heeft dit inkruisen van vreemde rassen vrij snel weer losgelaten en deze experimenten hebben weinig invloed gehad op de ontwikkeling van de huidige populatie Lappenhonden. Wel zijn er mensen die ervan uitgaan dat de hangende staart van de Laplandse Herdershond nog een verwijzing is naar de eerder gebruikte Collies en Duitse Herdershonden.

Draven en galopperen

De rendieren konden enorme afstanden afleggen, dus was er behoefte aan een

hond met een groot uithoudingsvermogen die in staat was om dagelijks 70 tot 150 km af te leggen. Voor het selecteren van de rendieren voor de slacht of het aanbrenge van eigendomsmerken, dreef men de dieren naar de kust. Voor dit werk gebruikte men het liefst een wat langere hond, een echte 'stayer'. De **Laplandse Herdershond** werd hiervoor het liefst gebruikt. Het drijven en het verdedigen van de kudde tegen roofdieren, zoals wolven, liet men meer over aan de **Finse Lappenhond**. De Saami noemen de Finse Lappenhond een 'galopperende' hond en de Laplandse Herdershond een 'draver'. Beide rassen voldeden aan de eisen tot het verplaatsen, hoeden en bijeenbrengen van de gigantische rendierkudden op de onmetelijk uitgestrekte toendra's en

What's in a name..

Finse Lappenhond = *Suomenlapinkoira*, voorheen *Lapinkoira*

Laplandse Herdershond = *Lapinporokoira*

Finse Spits = *Suomenpystikorva*

Karelische Berenhond = *Karjalankarhukoira*

Lapinporokoira betekent letterlijk rendier (poro) hond (koira) van de Lappen (lapin). De Finse Lappenhond heette eerst *Lapinkoira* = hond (koira) van de Lappen (Lapin). Later is dat veranderd in *Suomenlapinkoira* = hond (koira) van de Finse (Suomen) Lappen (Lapin). *Suomenpystikorva* betekent letterlijk Finse (Suomen) rechtop (pysty) oren (korva). En *Karjalankarhukoira* betekent Karelisch (karjalan) beer (karhu) hond (koira).

Laplandse Herdershond.

vulden, vanuit gezichtspunt van de herder gezien, elkaar perfect aan.

Erkenning

Ruim 125 jaar geleden wist men reeds van het bestaan af van een hondenras bij de Saami. Honden met namen als Lapse Herdershond, Lapse Hond, Finnehond en rendierhond.

Hoewel er geen rasstandaard bestond, besepte men dat in de verschillende streken twee basistypen bestonden en dat het onderscheid werd gemaakt op grootte en beharing.

In de periode van 1936 tot 1970 is er veel onduidelijkheid geweest omtrent de standaard. De Finse Lappenhond en de Lappen Herdershond werden min of meer op één hoop gegooid. In 1945 kreeg het ras een officiële standaard en de naam Lappenhond. De maat van de hond was aan de hoge kant, namelijk 52-56 cm voor de reu en 49-53 cm voor de teef. Verder was de hond langer dan hoog met een glad aanliggende vacht. Toch werden uit deze honden ook nakomelingen geboren met een langere vacht.

Scheiding tussen de rassen

In 1967 bevestigde de FCI de rasbeschrijving met de naam *Lapinkoira* (Lappenhond) maar hetzelfde ras werd in 1970 als *Lapinporokoira* geregistreerd. In 1971 werd er een scheiding aangebracht tussen beide rassen. De

twee geregistreerde rassen werden herkeurd. Driekwart van de als *Lapinporokoira* (**Laplandse Herdershond**) geregistreerde honden werden overgeschreven naar het register van de *Lapinkoira's* (**Finse Lappenhond**). In 1975 werd de standaard herzien en deze gold voortaan uitsluitend voor de Finse Lappenhond. In de hernieuwde rasstandaard van de Finse Lappenhond werd de maat lager: 49-55 cm voor de reu en 43-49 cm voor de teef. De bouw werd iets langer dan hoog met een krachtig gebouwd lichaam met een vrij breed hoofd. De snuitlengte moest korter zijn dan lengte van de schedel. De vachtbeschrijving veranderde drastisch: van een gladliggende vacht naar een dikke, rijkelijke vacht welke grof en lang diende te zijn met een zachte ondervacht.

Van herder- naar spitstype

Begin jaren tachtig stond de Finse Kennelclub (FKK) bij de **Finse Lappenhond** een verandering voor van het oorspronkelijke herderstype naar het type spits hond. Dus het type met de lange rug, betere hoekingen, hangende, lager aanzetende staart, vaak hangende of tiporen moest plaats maken voor een type

met een kortere rug, rechte benen, matig gehoekt en de staart gekruld over de rug dragend. Een aantal fokkers was het niet eens met de FKK en richtte in 1981 de vereniging Paimensukuisen Lapinkoira Seuran (PLS) op. Zij wilden het accent blijven leggen op de oorspronkelijke werkeigenschappen en zagen het in die tijd gaandeweg meer quadratisch gebouwde showtype niet zitten.

Fokbasis in gevaar

De FKK weigerde echter om de twee typen bij de **Finse Lappenhond** te splitsen in twee aparte rassen en dus werden nakomelingen van beide typen in hetzelfde register ingeschreven. Jarenlang werden beide typen niet door elkaar in de fokkerij gebruikt, hetgeen een beetje vreemd aandoet omdat beide typen voortgekomen zijn uit dezelfde basishonden.

In 1986 nam de Finse Kennelclub het besluit het X-register, voor honden waar de afstamming (gedeeltelijk) onbekend van was maar die voldeden aan de standaard, te sluiten. Verder stelde ze dat er geen nakomelingen meer geregistreerd zouden worden indien de beide ouders niet naar een tentoonstel-

Karelische Berenhond.

VOORSTELLEN BEHARING

Finse Spits.

Finse Lappenhond.

ling waren geweest. De laatste maatregel droeg het gevaar in zich dat goede honden, die nog bij de Saami aanwezig zouden kunnen zijn, verloren gingen. Voor de Saami waren de tentoonstellingen in Midden en Zuid Finland véél te ver weg. Een belangrijke bron voor

de smalle fokbasis van de Lappenhond zou daar mee verloren gaan.

Zoekactie

In 1988 werd een comité opgericht dat besloot om tot een nieuwe zoekactie over te gaan. Het comité vertrouwde op

de mondelinge belofte van de FKK om het register weer open te stellen voor honden waarvan niet alle voorouders bekend waren en op de ontheffing van de voorwaarde dat die honden op tentoonstellingen geweest dienden te zijn. De **Finse Lappenhonden** die het comité onderzocht waren honden van rendierhouders en dus pure werkhonden. Er werd een aantal reuen gevonden die aan de eisen voldeden, langharige teven kwamen ze niet tegen. De Finnen beseften dat zij met deze moeizame wedergeboorte dit oeroude ras ternauwernood van de ondergang hadden gered. Het ras laat tegenwoordig nog veel variatie in type en temperament zien maar de Finnen vinden dat nu juist een van de charmes van de Finse Lappenhond. Daarnaast staan karakter en gezondheid voorop. In 1993 heeft het ras zijn laatste naamswijziging gehad van Lappenhond naar Finse Lappenhond (*Suomenlapinkoira*) en in maart 1999 is de rasstandaard voor het laatst gewijzigd.

Verdrongen door techniek

De **Laplandse Herdershond** (*Lapinporokoir*) verloor zijn functie ten gunste van de sneeuwscooter en helikopter.

Laplandse Herdershond.